

百种藏汉文对照惠民图画书

藏族符号与象征

ཨ་ཁོ་རྒྱལ་གྲིངས་དཔེ་སྟླ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་ཁག་གི་

西藏人民出版社

ཐོད་ཀྱི་རི་ཕོ་དང་དེའི་མཆོག་རྟགས།

藏族符号与象征

ཀུན་ཀྱི་དུས་དང་ཤེས་པ་ལྟུང་མཉམ་པ་ལྟུང་བཞིན་གྱིས།

བོད་སྐད་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

西藏人民出版社

图书在版编目(CIP)数据

藏族符号与象征：藏汉对照 / 多杰东智，洛桑卓玛主编. --拉萨：西藏人民出版社，2013. 12

ISBN 978-7-223-04091-4

I. ①藏… II. ①多…②洛… III. ①藏族—图案—中国—图集 IV. ①J522.8

中国版本图书馆CIP数据核字(2013)第226325号

藏族符号与象征

主 编	多杰东智 洛桑卓玛
特邀编辑	仁青巴珠
责任编辑	德吉桑姆 多杰东智 洛桑卓玛
封面设计	仁青巴珠 旦增曲吉
版式设计	多杰东智
出版发行	西藏人民出版社（拉萨市林廓北路20号）
印 刷	西藏山水印务技术有限公司
开 本	787×1092 1/24
印 张	5
图 幅	113
版 次	2013年12月第1版
印 次	2013年12月第1次印刷
印 数	01—13,000
书 号	ISBN 978-7-223-04091-4
定 价	28.00元

版权所有 翻印必究

（如有印装质量问题，请与出版社发行部联系调换）

发行部联系电话（传真）：0891-6826115

དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅེར་གནས་པའི་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཁིང་ཁམས་འདི་ནི་རང་རྒུལ་གྱི་ལྷོ་རུབ་
ས་ཁུལ་དུ་གནས་ཤིང་། གནས་འདིར་ཆགས་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་གྱི་རྒྱལ་
ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་མཆར་འོད་སྟོང་འབར་བའི་རིག་གནས་མང་པོ་བསྐྱུན་ཡོད་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རང་བྱུང་ཁོར་ལྷག་དང་ས་བབ་གནས་ཚུལ། དེ་བཞིན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་འཆོ་
བ་ལའང་ས་གནས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་ཡོད་ལ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
སྒྲིལ་རྒྱུན་རིམ་འོ་སྒྲུ་རྒྱལ་འདི་ནི་མི་རིམ་གྱི་སྒྲུ་རྒྱལ་ལྷུ་མ་རའི་ཁྲོད་ཀྱི་ངོ་མཆར་བྱུང་དུ་འཕགས་
པའི་རྒྱན་ཞིག་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཆོན་རྟགས་རིམ་འདི་རྣམས་
ལས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་དང་དད་གུས། གཞན་ཡང་མི་དང་རང་བྱུང་
ཁམས་དབར་གྱི་འཆམ་མཐུན་གྱི་འདུན་པ་བཅས་མངོན་པར་མཆོན་ཡོད། དེར་གྱི་དུས་འདིར་ན་
གཞོན་ཆོས་སྒྲིལ་རྒྱུན་མཆོན་རྟགས་རིམ་འདི་དག་ལ་མཐོང་བ་མང་ནའང་གཏིང་ཟབ་པའི་སློབ་ས་
ཤེས་རྟགས་ཡོད་མཁན་ནི་འགའ་ཤེས་ཅན་ལས་མ་འདས། ང་ཆོས་དེབ་འདི་བསྒྲིགས་པའི་སྐབས་སུ་
ན་གཞོན་རྣམས་དང་ལྷག་པར་དུ་མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་རྟགས་རིམ་འདི་དག་ལ་ངེས་
ཤེས་གསལ་པོ་ཞིག་ཡོང་ཆེད་དང་དུས་རྒྱུན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ཁྲོད་དུ་ཕན་པ་རྙེད་པའི་
འདུན་པ་ལ་བསམས་ནས་བསྒྲིགས་ཤིང་། དེབ་འདིའི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད་པའི་མཆོན་རྟགས་རིམ་
དག་ནི་དུས་རྒྱུན་གྱི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་དུ་སྦྱོང་སྒྲུབ་ཆེ་ལ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཤུགས་ཡིན།
དེབ་འདི་ཉིད་རིམ་དང་འབྲེལ་བཤད་བྱུང་སྒྲེལ་གྱི་ཆ་ནས་སློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་སྦྲུལ་
ཡོད་ཅིང་། དེབ་འདི་སྒྲིག་པའི་གོ་རིམ་ནང་ཀན་རིན་ཆེན་བག་སྒོ་ལགས་ཀྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
དུ་མཛུབ་སྟོན་དང་རིགས་རམ་གནང་བ་མ་ཟད། རིམ་འོ་ཐད་ནས་ཀྱང་ཁོང་གི་བརྒྱམས་ཆོས་《བོད་
ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱུན་དཔེ་རིས་ཕྱོགས་བསྡུས་》དང་《བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱུན་རྒྱུན་རིས་》སོགས་ལས་དྲང་བར་ཆོག་
མཆན་གནང་བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་སྟིང་དབུས་ནས་ཁྱེད་དང་། གཞན་ད་དྲང་《བོད་ཀྱི་རྒྱུན་རིས་
སྒྲུ་རྒྱལ་》གྱི་ཚུལ་པ་པོ་ཀན་ངག་དབང་སྐལ་བཟང་མཆོག་ནས་ཐུགས་སྒྲུབ་ཟུར་ཟབ་བཞེས་གནང་བར་
བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན།

དེ་བ་འདི་འི་ནང་མ་འདང་བའི་ཆ་དང་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གི་ཆ་མང་དུ་ཡོད་སྲིད་པས་རྒྱ་ཆེའི་
སློག་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྦྱོལ་གནང་བའི་འདུན་པ་དང་བཅས།

ཐཱིག་པ་པོས།

出版说明

西藏地处祖国的西南边陲，藏族人民以自己的勤劳智慧，创造了博大精深、历史悠久的藏民族传统文化。由于独特的自然条件和地理环境以及自身内涵和客观发展需求等诸多因素，藏民族的文化、生活有着自己鲜明的地域特色和浓郁的民族特点。藏族传统绘画艺术可谓人类艺术大观园里一枝独秀，尤其是藏民族的象征性符号，体现着自身对图腾文化的理解和崇拜，以及对人与自然和谐相处的渴望。藏族孩子们对这些符号并不陌生，但是真正了解的人很少。我们整理编写本书，是为了让我们的后代和更多的人了解这些符号所代表的象征意义，以便使大家在具体应用中能得到一些帮助。本书所选符号都是些常用、甚至是必不可少的极具代表性的象征符号。

此次将本书以图文并茂的形式呈现给读者，得益于仁青巴珠先生的亲临指导，并同意我们从他的《藏族传统绘画图谱》与《藏族传统装饰艺术》中采用大部分图案，另外，在遴选图案、编排设计方面仁青巴珠先生给予了很多宝贵意见和诚恳建议，在此致以诚挚的谢意。我们还要感谢《藏族装饰图案艺术》的作者阿旺格桑老师给予的无微不至的帮助，也向他表示感谢。

书中难免存在遗漏或不足的地方，恳请广大读者提出宝贵意见，定加改善。

ཁྱིལ་པ་རྟོ

世间图

[illegible]

世间图，又称九宫八卦图。它是把整个世界由一个黄色乌龟来表示，内外有三层，依次是九宫和八卦、十二生肖等组成；是慈悲一切众生于世间因受时空、方位不吉祥所生障难，破除各种凶煞之镇宅之宝。

ཐང་ཀ་ 唐卡

ཐང་ཀ་ནི་ཡུ་ཤེས་པ་གཞི་ལྟར་མཛུགས་པའི་ཐང་ཀ་ཡི་ཐོ་སྒྲིག་པ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཐང་ཀ་ཡི་
 བའི་དེ་མཛུགས་པའི་ཐང་ཀ་ཡི་ཐོ་སྒྲིག་པ་ལྟར་མཛུགས་པའི་ཐང་ཀ་ཡི་ཐོ་སྒྲིག་པ་ལྟར་
 འབྲེལ་བའི་ཐང་ཀ་ཡི་ཐོ་སྒྲིག་པ་ལྟར་མཛུགས་པའི་ཐང་ཀ་ཡི་ཐོ་སྒྲིག་པ་ལྟར་
 འབྲེལ་བའི་ཐང་ཀ་ཡི་ཐོ་སྒྲིག་པ་ལྟར་མཛུགས་པའི་ཐང་ཀ་ཡི་ཐོ་སྒྲིག་པ་ལྟར་

唐卡是以佛法为主题且古老而精美的艺术作品。其内容有记载历史文化、传奇人物故事、藏医医典等。创作手法集中体现了历代形成的五大画派的艺术特色和成就。即：尼绘、久吴岗、勉唐、钦泽和噶尔画派等。

生死轮回图是表现藏传佛教六道轮回、生死流转的一种图式，又称生死流转图。这六道：一是天道，二是人道，三是阿修罗道，四是畜生道，五是饿鬼道，六是地狱道。整个构图呈圆轮图示，内外共分四道圆层。圆轮中心是鸽子、蛇、猪，分别代表生死轮回中的根源贪、瞋、痴，阐明因果报应的道理。

མ་ཎི་ཡིག་རྒྱུག ༄ 六字真言

ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨ་ཧཱུྃ།།
 ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨ་ཧཱུྃ།།
 ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨ་ཧཱུྃ།།

六字真言，象征一切诸菩萨的慈悲与加持。其内涵异常丰富、奥妙无穷、至高无上，蕴藏了宇宙中的大能力、大智慧、大慈悲。

ཁུ་སྲིན་མགོ་ 鳌头

ॐ प्रणम्य नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

鳌头是狮爪子和大象的鼻子、鳌鱼牙、猴子的眼睛、野猪的耳朵、鱼儿的身等各种组合而成的一种生物形。它的作用是放在屋檐上嘴空里放出来的绳子上系上法铃等，便而发出美妙的声音，还是金瓦殿屋顶四角上所嵌装饰品。